

Sagsnr.: **2008-71329**
Dokumentnr.: **2008-413613**
Opdateret: 29-09-2010

Dato: **18-12-09**
Sagsbehandler: **Anita Janne Scheel**

Procedurehåndbog for tilsyn med private botilbud og opholdssteder, selvejende og kommunale tilbud i Næstved Kommune

Indholdsfortegnelse

Det retslige og politiske grundlag.....	3
Lovgrundlag private og kommunale botilbud til voksne	3
Godkendelse generelt – hvilke tilbud skal godkendes.	4
Private botilbud	4
Kommunale tilbud.....	4
Godkendelse af privat botilbud/opholdssted	4
Ophør af godkendelsen.....	5
Tilsyn private og kommunale botilbud	5
Tilsyn generelt.....	5
Tilsyn private botilbud	7
Procedurebeskrivelse vedr. tilsynsdialogmøde i private og kommunale botilbud.....	8
Yderligere oplysninger	9

Det retslige og politiske grundlag.

Lovgrundlag private og kommunale botilbud til voksne

Kommunalbestyrelsen har pligt til at godkende og føre tilsyn med private botilbud for voksne oprettet efter § 107 i Lov om social service.

Kommunens godkendelsesforpligtelse fremgår af Lov om social service § 144, stk. 1, 3, 4 og § 145:

§ 144: Private botilbud efter § 107 skal være godkendt som generelt egnede af kommunalbestyrelsen i den stedlige kommune. Godkendelsen skal også omfatte den hjælp efter loven, der ydes af det private botilbud under opholdet. Dette gælder dog ikke tilbud, hvor en kommunalbestyrelse eller et regionsråd har indgået en generel aftale om anvendelse af botilbudet, herunder om tilsyn.

Stk. 3. Afgørelser efter stk. 1 kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk.4. Velfærdsministeren fastsætter i en bekendtgørelse nærmere regler om godkendelse af og tilsyn med botilbud for voksne.

§ 145: Godkendelser givet efter lov om social service af amtsrådet før den 1. januar 2007 overtages af den stedlige kommune og gælder indtil den aftalte revision eller ophør.

Kommunens tilsynsforpligtelse fremgår af Lov om retssikkerhed og administration §§ 15 og 16 samt Lov om sociale service § 148, stk. 1 og § 148a.

§ 15: Kommunalbestyrelsen har ansvaret for og beslutter, hvordan kommunen skal planlægge og udføre sin virksomhed på det sociale og sundhedsmæssige område efter den sociale lovgivning.

§ 16: Kommunalbestyrelsen har pligt til at føre tilsyn med, hvordan de kommunale opgaver løses jf. § 15. Tilsynet omfatter både indholdet af tilbuddene og den måde, opgaverne udføres på.

§ 148: Kommunalbestyrelsen i kommunen, jf. §§ 9-9 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, fører tilsyn med de tilbud, som kommunalbestyrelsen i opholdskommunen i forhold til den enkelte person har truffet afgørelse om, jf. § 3, stk. 1. Tilsynet omfatter ikke det generelle driftsorienterede tilsyn, jf. § 148 a.

§ 148a: Den stedlige kommunalbestyrelse fører det generelle driftsorienterede tilsyn med tilbuddets personale, bygninger og økonomi.

Stk.2. Det generelle driftsorienterede tilsyn omfatter ikke tilbud, hvor en anden kommune eller region har indgået en generel aftale om anvendelse af samtlige pladser i tilbuddet og om tilsyn, eller hvor tilbuddet er omfattet af regionsrådets generelle driftsorienterede tilsyn, jf. § 5, stk. 7.

Opgaven varetages i henhold til KL og Danske Regioners vejledning om godkendelse af og tilsyn med private opholdssteder og private botilbud.

Godkendelse generelt – hvilke tilbud skal godkendes.

Private botilbud

I henhold til KL og Danske Regioners vejledning skal private botilbud være godkendt som generelt egnede i den stedlige kommune. Bestemmelsen retter sig mod private botilbud uden generel aftale med en kommune om anvendelse af botilbudet.

Afgørende for, om botilbudet er omfattet af godkendelses- og tilsynskravet i servicelovens § 144 er om brugerne visiteres til tilbuddet via servicelovens § 107.

Kommunale tilbud

Efter servicelovens § 107, stk. 2, nr. 1, er kommunalbestyrelsen forpligtet til at sørge for, at der er det nødvendige antal pladser til midlertidigt ophold i boformer, der kan opfylde det særlige formål.

Efter serviceloven § 108 skal kommunalbestyrelsen sørge for, at der er de fornødne tilbud om længerevarende ophold for personer med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og deraf følgende særlige behov.

Etablering af et kommunalt tilbud er alene en politisk beslutning.

Godkendelse af privat botilbud/opholdssted

Der skal foretages en samlet vurdering af bl.a. de organisatoriske og økonomiske, de fysiske rammer og medarbejdernes faglige kvalifikationer sammenholdt med den målgruppe botilbudet ønsker at arbejde med.

I henhold til KL og Danske regioners vejledning¹ indgår følgende væsentlige elementer i vurderingen af om et botilbud kan godkendes som egnet:

- Om stedets pædagogiske rammer, metoder og målsætningen for det pædagogiske arbejde er fagligt forsvarligt i forhold til målgruppen (bekendtgørelsens § 9)
- Om de økonomiske og organisatoriske forhold ligger inden for rimelige rammer (bekendtgørelsens §§ 5, 11 og 12)
- Om medarbejdersammensætningen og medarbejdernes faglige kvalifikationer er rimelig i forhold til den målgruppe, man ønsker at arbejde med (bekendtgørelsens §13)
- Om de fysiske rammer er tilfredsstillende (bekendtgørelsens § 10)

Godkendelse og tilsyn med opholdssteder og botilbud skal således sikre:

- Sikre en ydelse med et kvalitativt indhold til opholdsstedet eller botilbudets brugere
- Sikre at offentlige midler anvendes forsvarligt og i overensstemmelse med godkendelsens rammer
- Sikre og støtte udviklingen af de private opholdssteder og botilbud, så de fortsat kan indgå som en del af den samlede tilbudsvifte på området²

¹ Vejledning om godkendelse af og tilsyn med private opholdssteder og private botilbud. KL 2006.

² Vejledning om godkendelse af og tilsyn med private opholdssteder og private botilbud. KL 2006.

I Næstved Kommunes indgår derudover følgende væsentlige elementer i vurderingen af, om botilbudet kan godkendes som generelt egnet:

- Daglig leder af botilbudet skal være fuldtidsbeskæftiget på botilbudet.
- Lederen skal have en faglig og uddannelsesmæssig baggrund, der modsvarer arbejdsopgaven, hvilket i realiteten vil sige en længerevarende social – eller sundhedsfaglig uddannelse (pædagog, sygeplejerske eller lignende). Dette kan, i enkelte tilfælde, dog modsvares af længerevarende dokumenteret beskæftigelse eller erfaring inden for den ansøgte målgruppe.
- Hvis der er tale om en leder til et botilbud, der arbejder med misbrugsafvænnning, skal lederen som minimum kunne dokumentere 2 år som ustraffet og have været stoffri i 3 år. Er der i de øvrige typer af botilbud tale om en tidligere straffet, skal det vurderes i det enkelte tilfælde af kommunen, således at lovovertrædelsen vurderes op imod funktionen som leder af et botilbud.
- Indhentelse af reference fra tidligere arbejdsgiver samt straffeattest.

Ophør af godkendelsen

Den godkendende myndighed kan tilbagekalde en godkendelse efter bekendtgørelsen³ § 14, når kommunalbestyrelsen finder, at forholdene på opholdsstedet, i botilbuddet eller i behandlingstilbuddet er væsentligt ændret i forhold til godkendelsesgrundlaget.

Ved en væsentlig ændring forstås en ændring, som medfører, at godkendelse ikke ville kunne gives, hvis der var tale om en nyansøgning.

Tilsyn private og kommunale botilbud

Tilsyn generelt

Ifølge Servicelovens (SEL) §§ 148, § 148.a, § 144 og § 145 er det pålagt kommunalbestyrelsen at gennemføre tilsyn med bo- og støttetilbud til voksne handicappede, såvel private som selvejende og kommunale.

Tilsynsforpligtigheden kan opdeles i tilsynet i forhold til den enkelte borger (det personorienterede tilsyn) og tilsynet i forhold til det enkelte botilbud (det driftsorienterede tilsyn).

I Næstved kommune er der vedtaget følgende organisering af tilsynsforpligtigheden:

Det personorienterede tilsyn (SEL § 148)

Foranstaltningen kan være enten af midlertidig (eks. bofællesskab efter § 107) eller varig (eks. egen lejlighed § 108) karakter.

Ved tilbud af midlertidig karakter vil tilsynet blive udført som led i revisitationen, hvor der på baggrund af borgerens handleplan evalueres på den hidtidige indsats og foretages en ny afgørelse og tilhørende bevilling. Dette forudsættes gennemført min. én gang årligt af myndighedskontoret Pension & Handicap.

Ved tilbud af varig karakter vil tilsynet blive udført i forbindelse med en revurdering af borgerens handleplan, hvor den kommende periodes indsatsmål vil blive fastlagt. Dette forudsættes gennemført min. én gang årligt af myndighedskontoret Pension & Handicap.

Tilsynet gennemføres indenfor en periode på 12-18 måneder.

³ Bekendtgørelse nr. 349 af 9. maj 2008 om godkendelse af og tilsyn med private opholdssteder, private botilbud og private behandlingstilbud for stofmisbrugere.

Det driftsorienterede tilsyn (SEL § 148.a)

Der er følgende 4 typer af tilsyn:

Årstilsynet

Årstilsynet har til formål at tilvejebringe og evaluere alle nødvendige oplysninger i forhold til tilbuddets indrapportering til den årlige redegørelse og optagelse på den nationale tilbudsportal. Tilsynet gennemføres af Myndighedskontoret Pension & Handicap og de relevante medarbejdere fra tilbuddet.

Årstilsynet har som primær funktion at godkende et tilbud i.f.t. tilbudsportalen. Der foretages ikke en årlig godkendelse, men alene en vurdering af om godkendelsen fortsat skal opretholdes, hvorfor alle årstilsyn gennemføres via det borgerrettede tilsyn. Dog skal det enkelte tilbud have godkendt sit budget og regnskab en gang årligt.

Det borgerrettede tilsyn

Det borgerrettede tilsyn har til formål at sikre en gensidig og direkte information fra og imellem tilbuddets brugere, personale, det politiske udvalg og myndighedsafdelingen.

Det borgerrettede tilsyn gennemføres som et dialogbaseret møde med deltagelse af tilbuddets brugere, pårørende, personale og medarbejdere fra Myndighedskontor Pension & Handicap og ledelsessekretariatet. Medlemmer af Omsorgsudvalget og Handicaprådet kan deltage.

I Næstved Kommune har man besluttet, at lave en turnusordning, så man over en 2-årig periode aflægger tilsynsbesøg i alle kommunale og private botilbud, samt Autismecentret, Solgaven og Krisecentret.

Der udarbejdes tilsynsrapport af ledelsessekretariatet, som sendes til ledelsen for kommentarer og til høring i handicaprådet, samt et eventuelt Bruger/pårørenderåd. Rapporten offentliggøres efterfølgende på kommunens hjemmeside, og indgår i den årlige rapport til byrådet.

Det faglige tilsyn

Det faglige tilsyn har til formål at sikre en gensidig og direkte information omkring sammenhængen imellem tilbuddets erklærede og praktiserede faglige metoder, organisering og praksis.

Det faglige tilsyn gennemføres som et dialogbaseret møde med deltagelse af tilbuddets ledelse og personale samt Myndighedskontor Pension & Handicap.

Der udarbejdes tilsynsrapport af Pension & Handicap, som offentliggøres på kommunens hjemmeside.

I Næstved Kommune har man besluttet, at alle botilbud får fagligt tilsyn hvert andet år, i det år hvor der ikke er borgerrettet tilsyn.

Det uanmeldte tilsyn

Det uanmeldte tilsyn har til formål at tilvejebringe en direkte og observeret information om tilbuddets metoder, organisering og praksis i den konkrete hverdag.

Det uanmeldte tilsyn gennemføres af Myndighedskontor Pension & Handicap.

Der udarbejdes tilsynsrapport af Pension & Handicap.

Såfremt tilsynet medfører krav og/eller anbefalinger til tilbuddet, udarbejder tilbuddet efterfølgende en handlingsplan, der tilgår Myndighedskontor Pension & Handicap og som indgår i det efterfølgende tilsyn.

Private bo- og støttetilbud

Der gennemføres i alt 1 årligt tilsyn:

- Årstilsynet, som en del af det borgerrettede tilsyn
- Det borgerrettede tilsyn, hvert andet år
- Det faglige tilsyn, hvert andet år

- Uanmeldte tilsyn efter Myndighedskontorets bestemmelse.

1 gang årligt udarbejdes der en samlet tilsynsrapport vedr. tilsynet med private bo- og støttetilbud, denne forelægges Omsorgsudvalget.

Kommunale og selvejende bo- og støttetilbud

Faglige og dialogtilsyn gennemføres hvert andet år, så alle botilbud får tilsyn 1 gang årligt.

- Det borgerrettede tilsyn, hvert andet år
- Det faglige tilsyn, hvert andet år
- uanmeldte tilsyn efter Myndighedskontorets bestemmelse.

1 gang årligt udarbejdes der en samlet tilsynsrapport vedr. tilsynet med kommunale og selvejende bo- og støttetilbud, denne forelægges Omsorgsudvalget.

De tre overordnede principper for tilsyn med sociale tilbud i Næstved Kommune:

Kontrolaspektet

Består i at påse at tilbuddet overholder gældende lovgivning, og at stedets tilbud med hensyn til målgruppe, indsats, ledelse og økonomi er i overensstemmelse med de vilkår, godkendelsen er givet under.

Kvalitetssikringsaspektet

Består i at sikre gode faglige standarder i botilbudets ydelser og opgaveløsning.

Udviklingsaspektet

Består i – gennem løbende dialog – at bidrage til kontinuerlig udvikling af botilbudets rammer og ydelser i takt med brugernes behov, herunder bidrage til metode-, personale og organisationsudvikling.

Medarbejdere i forvaltningen

Det forudsættes, at alle medarbejdere i Job-, Omsorgs- og Sundhedsforvaltningen, der har kontakt med eller kommer i tilbudene forholder sig til det de ser og oplever. Er der forhold, der er kritisable eller som kræver akut handling orienteres Myndighedskontor Pension & Handicap.

Tilsyn private botilbud

Med godkendelsesbeføjelsen hos den stedlige kommune følger forpligtelsen til at føre tilsyn med det private botilbud.

Tilsyn med private botilbud indebærer, at kommunen har en forpligtelse til at have løbende indsigt i:

- Botilbudets samlede drift.
- Ledelses- og personalemæssige forhold
- Organisatoriske forhold.
- Økonomiske forhold.
- Fysiske rammer.
- Målgruppe.

Hvis kommunen under sit tilsyn finder uoverensstemmelser i botilbudets drift, eller brud på de forudsætninger, der ligger til grund for botilbudets godkendelse, skal kommunen underrette de anbringende kommuner.⁴

⁴ Vejledning om godkendelse af og tilsyn med private opholdssteder og private botilbud. KL 2006.

Det generelle tilsyn omfatter følgende:

- At lovgivningen til stedse følges, uanset at det er botilbudets ansvar. Det drejer sig f.eks. om magtanvendelsesbekendtgørelsen, regler om tavshedspligt m.v.
- At sikre at målsætning, metodik samt målgruppe er i overensstemmelse med den givne godkendelse.
- At vurdere og godkende budgetter og regnskaber.
- At påse at økonomiske midler der stilles til rådighed, kommer de visiterede borger til gode.
- At påse at det pædagogiske arbejde har kvalitet, samt at det udføres på en måde der kommer målgruppen til gode.
- At vurdere og tage stilling til væsentlige ændringer i forhold til de vilkår botilbudet er godkendt på.

Herudover indgår den stedlige kommune i rådgivning om arbejdsmetoder og udviklingen af det pædagogiske tilbud, samt rådgivning m.m.

I KL og Danske Regioners vejledning står der bl.a.:

Kommunen skal ved godkendelse af botilbudet følge udviklingen i tilbuddet og påse, at der ikke modtages flere personer eller andre kategorier af borgere, end botilbudet er godkendt til. Kommunen skal ikke vurdere om konkrete anbringelser er i overensstemmelse med en generel godkendelse, med mindre sker anbringelser, der falder uden for den målgruppe, tilbuddet er godkendt til at modtage. Kommunen påser i øvrigt, at de forudsætninger, godkendelsen er givet under, fortsat er opfyldt. Hvis der sker ændringer i godkendelsesgrundlaget skal dette meddeles til kommunen.

Kommunen skal som en del af tilsynet, i det omfang botilbudet ønsker dette, indgå i et samarbejde med botilbudet og bidrage til at udvikle og fastholde gode standarder i botilbudets ydelser og opgaveløsninger og hermed bidrage til at fastholde en vis basiskvalitet. Endvidere skal kommunen bidrage til, at botilbudets rammer og ydelser løbende udvikles i overensstemmelse med brugernes behov. Der vil således kunne være tale om bistand i forbindelse med bl.a. metode-, personale-, og organisationsudvikling.

Tilsynets indholdsmæssige del vil således være at sikre, at botilbudet fungerer efter hensigten i relation til ledelse, personale, pædagogik, organisatoriske og økonomiske forhold, fysiske rammer m.v.

Hvis kommunen under tilsynet finder uoverensstemmelse i botilbudets drift eller brud på de forudsætninger, der ligger til grund for botilbudets godkendelse, skal kommunen underrette det pågældende botilbud samt de visiterende kommuner.

Kommunen kan udover de faste regelmæssige tilsynsbesøg foretage uanmeldte besøg på tilbuddet.

Procedurebeskrivelse vedr. tilsynsdialogmøde i private og kommunale botilbud

Tilsynsførende:

Ved hvert tilsynsbesøg kommer chefen for Myndighedskontor Pension & Handicap og en myndighedskoordinator eller stedfortrædere for disse.

Derudover kan der komme medlemmer af Omsorgsudvalget og/eller Handicaprådet.

Tilsynsbesøget:

Der er afsat halvanden time til rundvisning og dialogmøde med beboere, pårørende, medarbejdere og ledelse.

Rundvisning:

Afhængig af botilbudets størrelse vil rundvisningen vare 10 til 20 minutter, hvorefter selve dialogmødet afholdes.

Dialogmødet:

De tilsynsførende ønsker en åben dialog med beboere, pårørende, medarbejdere og ledelse, hvorfor der ikke udarbejdes dagsorden til de enkelte møder.

Efter dialogmødet:

Når tilsynsbesøget er forbi udarbejder ledelsessekretariatet en rapport, der sendes til kommentering hos ledelsen af botilbudet, hvorefter rapporten sendes tilbage til ledelsessekretariatet.

Ledelsessekretariatet sender dernæst rapporten til høring i Handicaprådet og tilbage til ledelsen, der sørger for at videresende rapporten til høring i botilbudets bruger- og pårørenderåd. Høringsperioden er 4 uger.

Når ledelsessekretariatet har modtaget høringssvar og indarbejdet disse i rapporten offentliggøres rapporten på Næstved Kommunes Hjemmeside.

Når årets tilsynsbesøg er gennemført indgår alle rapporter fra handicapområdet i en samlet årsrapport til byrådet.

Yderligere oplysninger

For oplysninger om hvilke botilbud der er omfattet af tilsynsbesøg henvises der til Næstved Kommunes Hjemmeside www.naestved.dk